

Sygn. akt I ACa 1583/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Krzysztof Depczyński (spr .)

Sędziowie SA Małgorzata Dzieciołowska

del. S O Bożena Rządzińska

Protokolant sekretarz sądowy Lidia Milczarek

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.**

przeciwko **M. P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 30 września 2016 r. sygn. akt I C 66/16

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od M. P. na rzecz Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;**

3. **przyznaje radcy prawnemu Z. S. kwotę (...),00-, zł (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa złote 00/100) brutto tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu z urzędu i kwotę tę nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w S..**

I ACa 1583/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 września 2016 r. w sprawie z powództwa Prokura Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. przeciwko M. P. o zapłatę, Sąd Okręgowy w Sieradzu odmówił odrzucenia pozwu, zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 430 000,00-, zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 lutego 2016 r. do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że pozwanemu M. P. przysługuje prawo do powoływania się w toku egzekucji na ograniczenia jego odpowiedzialności do nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Sieradzu prowadzi księgę wieczystą (...) oraz kwotę 15 417,00-, zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Nadto orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodów z urzędu.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał roszczenie powoda za zasadne.

W pierwszej kolejności Sąd I instancji odmówił odrzucenia pozwu z uwagi na to, że nie zachodzą żadne przesłanki z art. 199 § 1 kpc.

Po drugie Sąd Okręgowy uznał, że pozwany odpowiada, jako właściciel nieruchomości za wierzytelność zabezpieczoną hipoteką. Nie ma znaczenia podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia, gdyż stosownie do treści art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu obowiązującym do 20 lutego 2011 r. przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej.

Nadto Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Najwyższego, z którego wynika, że przedawnienie roszczenia w stosunku do dłużnika osobistego o odsetki ustawowe za opóźnienie, zabezpieczone przez hipotekę kaucyjną, nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Jak długo hipoteka kaucyjna figuruje w księdze wieczystej, wierzyciel może liczyć na ich zaspokojenie z nieruchomości. Artykuł 104 u.kw.h., sprzed uchylecia, jako przepis szczególny odnoszący się do hipoteki kaucyjnej, wyłączał w tym zakresie zastosowanie art. 77 zd. 2 u.kw.h, w wersji sprzed nowelizacji, odnoszącego do hipoteki w ogólności (vide Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., w sprawie o sygn. II CSK 282/11, LEX nr 1215166).

Mając powyższe na uwadze Sąd przyjął, że strona powodowa mogła skutecznie domagać się roszczenia objętego pozwem, skoro przedawnienie roszczenia nie wyłączyło odpowiedzialności pozwanego, a jedynie ograniczyło ją do obciążonej nieruchomości.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając orzeczenie w części, tj. z wyłączeniem pkt. 3. Wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie, tj.:

a. art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 230 i 245 kpc przez błędne przyjęcie, że stan faktyczny jest bezsporny oraz błędne ustalenie, że strona powodowa nabyła na mocy umowy przelewy wierzytelność względem M. P.;

b. art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 230 kpc przez błędne przyjęcie, że „poza sporem w niniejszej sprawie pozostawało, że pozwany zawarł z (...) Bankiem S.A. umowę o odnawialny kredyt obrotowy zabezpieczony hipoteką umowną kaucyjną na stanowiącej przedmiot własności pozwanego nieruchomości”;

c. art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 217 i 227 kpc poprzez pominięcie twierdzeń pozwanego, w szczególności w zakresie braku legitymacji czynnej strony powodowej;

d. art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 217 i 227 kpc oraz 328 § 2 kpc poprzez niewskazanie podstawy rozstrzygnięcia w zakresie uznania cesji wierzytelności względem M. P. za skuteczne;

e. art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 217, 227 i 232 kpc oraz art. 6 kc poprzez błędne uznanie, że strona powodowa udowodniła fakt nabycia wierzytelności względem pozwanego M. P.;

1. naruszenie prawa materialnego mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie, tj.:

a. art. 6 kc poprzez uznanie za udowodnione okoliczności nabycia przez stronę powodową względem M. P. jako poręczyciela wierzytelności w ramach umowy cesji wierzytelności;

b. art. 509 kc w zw. z art. 876 kc oraz art. 8 § 1 i § 2 ksh i art. 22 ksh poprzez błędne przyjęcie, że wierzytelność wynikająca z poręczenia jest tożsama z wierzytelnością przysługująca względem dłużnika głównego tj. spółki jawnej oraz wspólników spółki jawnej jak również błędne uznanie, że umowa przelewu z dnia 24 września 2012 r. dotyczy również wierzytelności poręczyciela,

c. art. 5 kc poprzez błędne przyjęcie możliwości dochodzenia roszczenia przedawnionego wobec poręczyciela.

W konsekwencji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji pozwanego i zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jako taka jest bezzasadna, chociaż niektórym zarzutom nie można odmówić słuszności.

Należy zgodzić się z pozwanym, że błędne są ustalenia Sądu Okręgowego, że umowę o odnawialny kredyt obrotowy zawarł pozwany M. P. i E. P.. Takie ustalenie wynika jednakże z literalnego przytoczenia fragmentu umowy z dnia 25 marca 2002 r.. W istocie należy zgodzić się z pozwanym, że powyższa umowa została zawarta przez spółkę jawną (...), której współnikami byli M. P. i E. P.. Świadczy o tym chociażby fakt poręczenia przez pozwanego i E. P. zobowiązania wynikającego z umowy o odnawialny kredyt obrotowy czy też wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce jawnej, jako dłużnikowi głównemu, a przeciwko M. P. i E. P., jako poręczycielom.

Dalsze okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia zostały przez Sąd Okręgowy prawidłowo ustalone i nie budzą w ocenie Sądu Apelacyjnego wątpliwości. Chodzi tutaj o następujące okoliczności: zabezpieczenie wierzytelności wynikające z umowy o kredyt hipoteką na nieruchomości stanowiącej własność pozwanego, wypowiedzenie umowy o odnawialny kredyt obrotowy wobec nie spłacania zadłużenia, przelew wierzytelności przysługującej Bankowi na rzecz Funduszu Prokura na mocy umowy z dnia 24 września 2012 r. wraz z przelewem hipoteki i uzyskaniem przez stronę powodową wpisu do księgi wieczystej.

W świetle tych ustaleń pozostałe zarzuty apelacji zarówno natury procesowej, jak i materialnej są bezzasadne. Przede wszystkim zarzuty apelacji jak i uzasadnienie apelacji pozostają w całkowitym oderwaniu od rozważań Sądu I instancji i przyjętej zasady odpowiedzialności pozwanego w niniejszej sprawie. Sąd Okręgowy nie rozważał odpowiedzialności pozwanego, jako poręczyciela umowy, lecz przyjął odpowiedzialność pozwanego, jako dłużnika hipotecznego. W tej sytuacji nie można odnieść się w jakikolwiek sposób do zarzutów apelacji skoro pozostają one poza rozważaniami Sądu.

Nie ulega wątpliwości, że wierzytelność wynikająca z umowy kredytu wobec spółki jawnej nabyła w ramach przelewu strona powodowa. To wynika niezbitnie z przedstawionych dokumentów. Wierzytelność ta była zabezpieczona hipoteką a aktualnie wierzycielem hipotecznym jest również strona powodowa. Tym samym pozwany będąc dłużnikiem hipotecznym odpowiada wobec strony powodowej do wysokości wpisanej hipoteki.

Kwestia przedawnienia roszczeń była przedmiotem rozważań Sądu I instancji, które to rozważania Sąd Apelacyjny w całości podziela i nie uważa za stosowne je ponownie przytaczać. Tym samym pozwany zobowiązany jest do zapłaty kwoty 430 000,00-, zł z tym zastrzeżeniem, że jego odpowiedzialność ogranicza się do nieruchomości, na której ustanowiona jest hipoteka.

Brak jest podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 5 kc. Zarzuty dotyczące niepodejmowania przez wierzyciela właściwych działań w celu odzyskania należności nie zostały poparte żadnymi dowodami. Wierzyciel zabezpieczył możliwość dochodzenia należności poprzez ustanowienie hipoteki między innymi dlatego, aby nie być skrzępowany terminami przedawnienia.

Za zasadne Sąd Apelacyjny uznał zasądzenie odsetek za opóźnienie w spełnieniu należności wynikającej z zabezpieczenia hipotecznego. Jest bezsporne, że pozwany był wzywany do zapłaty wierzytelności wynikającej z umowy przelewu oraz wiedział o zabezpieczeniu tej wierzytelności hipoteką i wysokości ustalonej hipoteki. Powinien zatem zdawać sobie sprawę, że jako dłużnik hipoteczny musi spełnić świadczenie do wysokości ustalonej hipoteki, gdyż popadnie w opóźnienie w spełnieniu świadczenia. Nie spełnił dobrowolnie świadczenia tym samym popadł w

opóźnienie i należą się za to opóźnienie odsetki. Mając jednakże na względzie, że w zakresie dochodzonej kwoty są uwzględnione odsetki w niniejszej sprawie strona powodowa ograniczyła żądanie odsetek od daty wytoczenia powództwa zgodnie z art. 482 § 1 kc.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zasądzenie odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia nie narusza ograniczenia odpowiedzialności pozwanego do kwoty hipoteki. Nie są to bowiem odsetki za opóźnienie w spłacie wierzytelności wynikającej z umowy kredytu, która była przedmiotem przelewy na rzecz strony powodowej, lecz odsetki za własne działanie dłużnika hipotecznego. W przepisach prawa ma wymogu uzyskania tytułu egzekucyjnego, aby domagać się dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika hipotecznego. Tym samym po wezwaniu do zapłaty dłużnik hipoteczny jest obowiązany do dobrowolnego spełnienia świadczenia w wyznaczonym terminie. Nie spełnienie świadczenia w wyznaczonym terminie powoduje, że popada on w opóźnienie, a wierzyciel hipoteczny może domagać się odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia wynikającego z wierzytelności hipotecznej.

Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do nieuzasadnionego uprzywilejowania dłużnika hipotecznego, który nie czułby obowiązku spełnienia świadczenia. Nadto przy przyjęciu stanowiska o niemożności zasądzenia odsetek z powodu ograniczenia odpowiedzialności pozwanego do sumy hipoteki można by było odnieść to również do braku możliwości zasądzenia kosztów procesu, a to nie budziło żadnych wątpliwości.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację, jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc.